

La Patum

Berga

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Nucli urbà
Emplaçament Bàsicament a la plaça de Sant Pere i carrers adjacents.

Coordenades:

Latitud: 42.10386
Longitud: 1.84594
UTM Est (X): 404578
UTM Nord (Y): 4661952

Classificació

Número de fitxa 08022 - 72
Àmbit: Patrimoni immaterial
Tipologia Manifestació festiva
Estil / època: Medieval
Segle XIV
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Observacions protecció: Festa Tradic. Interès Nacional/Patrimoni Humanitat
Accés Obert
Ús actual: Lúdic
Titularitat Pública

Fitxes associades:

[Música de La Patum](#)

Autoria de la fitxa Albert Rumbo Soler i Isaac Soca Torres.

Data de registre de la fitxa: dv., 27/07/2001 - 02:00

Descripció

La Patum, la festa gran de la ciutat de Berga, es celebra anualment els dies de Corpus. Malgrat tot, però, comprèn dos actes anteriors. El primer, el diumenge de l'Ascensió, després d'un ple municipal extraordinari, surt el Tabal anunciant la decisió del consistori de fer Patum. El segon, el diumenge de la Santíssima Trinitat, tenen lloc els 4 Fuets, una romanalla de temps pretèrits, una representació que té el seu origen en el fet de provar els fuets que havien d'utilitzar-se a les festes del Corpus. La festa comença pròpiament la vigília de Corpus amb una passada, al migdia, del Tabal i els 4 Gegants anunciant l'inici de les festes. Al vespre, el Tabal, les Maces (Diablers), les Guites i els Gegants Vells en honor de les autoritats. Dijous, dia central de la festa, té lloc la Patum de lluïment al migdia i la Patum completa (amb Plens) al vespre. Divendres és el dia de la Patum infantil; dissabte al vespre té lloc una passada com la de dimecres al vespre però en honor als administradors, i diumenge es repeteixen els actes del dijous. La Patum és un drama sacro-històric-popular derivat de les antigues representacions que concorrien a la Processó del Corpus.

Observacions:

La Patum és una festa única dins els panorama festiu europeu i és la representació més completa conservada de les antigues processons del Corpus medieval.

Actualment, s'està duent a terme el projecte de la Casa-Museu de La Patum o Centre d'Interpretació de La Patum. Aquest important equipament cultural no només ha de servir per preservar en les millors condicions possibles les comparses de La Patum i el patrimoni històric patumaire heretat de temps pretèrits, sinó que ha de servir per donar a conèixer a tothom aquesta celebració reconeguda per la Unesco com a Obra Mestra del Patrimoni Oral i Immaterial de la Humanitat (2005). A la vegada, aquesta infraestructura ha de permetre a la celebració berguedana poder disposar dels espais, equipaments i condicions necessàries per al bon desenvolupament de la festa.

L'abril de 2005 es van presentar els avantprojectes arquitectònic i museològic del Centre d'Interpretació de La Patum, avantprojectes redactats per l'equip de l'arquitecte Pere Riera de RGA arquitectes i pel museòleg Josep Mañá respectivament. A hores d'ara s'està treballant en la redacció dels dos projectes, uns projectes que preveuen fer un edifici que reproduïx la plaça de Sant Pere, marc natural de la celebració, a escala real. Aquesta reproducció no serà exacta, sinó que voldrà donar al visitant la mateixa sensació de misteri i màgia que envolta la festa.

Història

La Patum, anomenada Bulla fins a les darreries del segle XVIII, s'anà conformant a partir del segle XIV, quan els mateixos elements que concorrien a la Processó del Corpus i retien honors a l'Eucaristia començaren a reunir-se i dansar, abans i després de la Processó, retent honors a les autoritats civils. Com a festa viva que és, al llarg de més de 6 segles s'ha anat transformant i adaptant al moment històric, afegint comparses i modificant-se sense perdre el sentit original. Entre els seus canvis més destacats cal remarcar l'expulsió de l'interior del temple (segurament el 1723), el canvi de nom passant de Bulla a Patum (al tombant del segle XIX), la potenciació que rebé a finals del mateix segle XIX, i la suspensió definitiva de la Processó del Corpus (1970). Actualment, la Patum és una de les festes més importants de Catalunya i fou la primera (juntament amb la Processó i la Dansa de la Mort de Verges i les Passions d'Olesa i d'Esparraguera) en ser nomenada Festa Tradicional d'Interès Nacional per la Generalitat de Catalunya (1983).

Bibliografia

ARMENGOU i FELIU, Josep: La Patum de Berga, Berga, 1968.

ARMENGOU i FELIU, Josep: Anotacions al llibre La Patum de Berga, Berga, 1971.

FARRÀS i FARRÀS, Jaume: La Patum de Berga, Barcelona, 1986.
CASAS i PAGEROLS, Joan: La Patum de Berga. Partitura per a piano, Berga, 1993.
FARRÀS, Jaume: "Textos i comentaris sobre les Bullícies de Berga al segle XVII, segons actes i comptes municipals", Revista del Centre d'estudis Berguedans, 1, Berga, 1982, pàg. 69-77.
HUCH i GUIXER, Ramon: Notes històriques de la ciutat de Berga, Barcelona-Berga, 1994, pàgs. 230-239.
AADD: Guia del Berguedà, Berga, 1985, pàgs. 57-58 i 173-174.
NOGUERA i CANAL, Josep: Visió històrica de La Patum de Berga, Barcelona, 1992.
RUMBO i SOLER, Albert: Història dels Gegants de Berga, Berga, 1995.
RUMBO i SOLER, Albert: La Patum: visions d'un segle, Manresa, 2001.
SANSALVADOR, Antoni: La Patum, Barcelona, 1916.

